

Cyngor Sir CEREDIGION County Council

ADRODDIAD I'R: Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu

DYDDIAD: 17.02.2022

LLEOLIAD: Zoom

TEITL: Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-32

PWRPAS YR ADRODDIAD: Derbyn cynnwys Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg

RHESWM PAM BOD Y PWYLLGOR WEDI GOFYN AM Y WYBODAETH: Er penderfyniad

Yn unol ag adran 84 o'r Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 disgwylir i bob Awdurdod Lleol yng Nghymru gyflwyno Cynllun Strategol Addysg y Gymraeg i Lywodraeth Cymru. Mae'r cynllun drafft a luniwyd yn cydymffurfio gyda rheoliadau Cynlluniau Strategol Addysg Gymraeg Llywodraeth Cymru 2019. Mae'r rheoliadau hynny yn nodi y dylid cynllunio'n strategol ar gyfer y meysydd a ganlyn er mwyn datblygu a chryfhau'r Gymraeg:

- Deilliant 1:** Mwy o blant meithrin/ tair oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg
- Deilliant 2:** Mwy o blant dosbarth derbyn/ pump oed yn cael eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg
- Deilliant 3:** Mwy o blant yn parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o un cyfnod o'u haddysg statudol i un arall
- Deilliant 4:** Mwy o ddysgwyr yn astudio ar gyfer cymwysterau Cymraeg (fel pwnc) a phynciau drwy gyfrwng y Gymraeg
- Deilliant 5:** Mwy o gyfleoedd i ddysgwyr ddefnyddio'r Gymraeg mewn cyd-destunau gwahanol yn yr Ysgol
- Deilliant 6:** Cynnydd yn y ddarpariaeth addysg cyfrwng Cymraeg i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol ("ADY") (yn unol â'r dyletswyddau a bennir gan y Ddeddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018)
- Deilliant 7:** Cynnydd yn nifer y staff addysgu sy'n gallu addysgu Cymraeg (fel pwnc) a thrwy gyfrwng y Gymraeg

Yn ogystal, dylai'r Cynllun nodi ble mae'r Awdurdod Lleol arni ar hyn o bryd yn y meysydd hyn, egluro beth yw'r nod mewn 5 mlynedd a sut mae cyrraedd hynny, ynghyd â'r nodau ar ddiwedd oes y Cynllun ymhen degawd.

Ar 27ain Mai 2021, trafododd y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu y ddogfen ddrafft gan nodi eu hargymhelliad i Cabinet y dylid bwrw ymlaen i ymgynghori ar Gynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg.

Ar 15fed Mehefin 2021, cytunodd Cabinet Cyngor Ceredigion i

- i. Cymeradwyo fersiwn ddrafft Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2022-2032, a
- ii. Chytuno i weithredu cyfnod ymgynghori yn ystod hydref 2021 am yr wyth wythnos sy'n ofynnol
- iii. Nodi adborth y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu.

Cynhaliwyd ymgynghoriad ar gynnwys y Cynllun am wyth wythnos, sef rhwng 20.9.21 a 12.11.21. Cafwyd ystod o ymatebion i'r ymgynghoriad hwnnw, ac maent wedi'u coladu, ynghyd â sylwadau'r Awdurdod Lleol, yn y ddogfen 'CSGA – ymateb ymgynghoriad'.

Bydd Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg yn cael ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru ar 31.1.22 a bydd unrhyw sylwadau a ddaw ganddynt yn cael eu cyflwyno fel gwelliannau i'r Cynllun gwreiddiol. Nid oes dyddiad penodol ar gyfer Llywodraeth Cymru yn cyflwyno ei hymateb i Awdurdodau Lleol.

Oes Asesiad Effaith Integredig wedi ei gwblhau?
Oes

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

Crynodeb:

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus ledled Cymru a enwir yn y ddeddf weithio tuag at gyflawni saith nod llesiant, gan gynnwys 'Cymru â diwylliant bywiog lle mae'r Gymraeg yn ffynnu'. Ceir hefyd sail statudol i'r system ar gyfer cynllunio darpariaeth addysg cyfrwng Gymraeg. Mae dyletswydd ar Lywodraeth Cymru i hyrwyddo a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg ac i weithio tuag at gyflawni'r nodau llesiant.

Hirdymor: Bydd CySGA 2022-32 Sir Ceredigion yn ddogfen fydd yn nodi'r camau i gyflawni'r nod o gynyddu

nifer y siaradwyr Cymraeg erbyn 2032 o fewn y sir. Bydd targedau byr a hir dymor a champau gweithredu pendant yn y byr a'r hir dymor wedi eu nodi dros y cyfnod o ddeg mlynedd.

Cydweithio: Bydd cydweithio rhwng partneriaid a rhan-ddeiliaid yn greiddiol i'r cynllun. Y cydweithio pennaf fydd rhwng swyddogion yr awdurdod a'r ysgolion a'u cyrff llywodraethol yn ogystal â rhieni drwy ymgynghoriadau lleol.

Cynnwys: Bydd rhan-ddeiliaid a phartneriaid yn cael eu cynnwys ar hyd y cyfnod cynllunio ac ymgynghori.

Atal: Bydd y dulliau gweithredu fydd yn atal unrhyw broblemau allai godi neu waethygu drwy gyfnod y cynllun, wedi eu nodi ynddo.

Integreiddio: Yn ei hanfod mae'r cynnig am gefnogi dyhead Cyngor Sir Ceredigion i gryfhau sefyllfa'r Gymraeg drwy ei Strategaeth Iaith. Mae'r cynnig hefyd yn cefnogi Amcanion Strategol y Cyngor a Strategaeth Miliwn Siaradwyr 2050 Llywodraeth Cymru.

**Argymhelliad
Argymhellion:**

/ Bod y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu yn argymhell i'r Cabinet i:

- i) I gytuno i fabwysiadu cynnwys Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg ar gyfer 2022-2032, a'i weithredu o Fedi 1af 2022 ac am y ddegawd i ddilyn
- ii) Bod unrhyw sylwadau a gynigir gan Lywodraeth Cymru yn cael eu cynnwys fel gwelliannau i'r Cynllun, ac yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu ac i'r Cabinet er gwybodaeth
- iii) Bod Cynllun Gweithredu blynyddol yn cael ei lunio a'i fonitro drwy gyfrwng y Fforwm Iaith a phwyllgor Dyfodol Dwyieithog.

- iv) Bod adroddiad blynyddol ar gynnydd yn erbyn Cynllun Strategol Addysg y Gymraeg yn cael ei gyflwyno i'r Fforwm Iaith, pwyllgor Dyfodol Dwyieithog, Pwyllgor Trosolwg a Chraffu Cymunedau sy'n Dysgu ac i'r Cabinet

RHESWM DROS YR I gydymffurfio gyda Adran 84 o'r Ddeddf Safonau a
ARGYMHELLION: Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a rheoliadau
Cynlluniau Strategol Addysg Gymraeg Llywodraeth
Cymru 2019

ENW CYSWLLT: Meinir Ebbsworth

DYDDIAD YR
ADRODDIAD:

ACRONYMAU: